

fructus ad commodum Camere nostræ Apostolicæ assignantur, opportuna Thesaurario nostro Generali mandata dirigimus, quæ iis denuntiari non præmittit peculiaribus dictorum locorum Collectoris, cum quibus Episcopi ecclesiasticæ nostræ ditionis, ceterorumque locorum, in quibus ut præfertur, ecclesiarum vacantium fructus ad Camera prædictam pertinent, Officii sui partes in eum finem, de quo supra diximus interponere debebant.

X. Ac demum quoad illos, qui tamquam Vicarii, sive perpetui, sive ad tempus constituti animarum curam administrant, quæ apud alios habitu resider, ratione alicujus ecclesiæ parochialis, ipsorum ecclesiis, seu monasteriis, collegiis, aut locis piis olim unitæ, quamvis à rec. mem. Prædecessore nostro S. Pio Papa V. præfinita fuerit certa pars fructuum hujusmodi Vicariis assignanda, prout in ipsius constitutione, quæ incipit: Ad exequendum: data Kalendis Nov. MDLXVII. distinctè statuitur; nihilominus ubi præscripta fructuum portio, vel nullo modo, vel non integre Vicariis prædictis assignata reperitur, vel etiam ubi ea, quæ ad normam prædictæ constitutionis eisdem fuerit attributa, minime sufficiens à Vobis reputetur, propter temporum circumstantias, & signanter pro implendo onere celebrandi & applicandi missam pro populo diebus festis de præcepto; miendum Vobis erit potestatem, quam fecit Episcopus Synodus Tridentina sess. 7. c. 7. dum illorum arbitrio permisit juxta temporum, atque injunctorum onerum rationem, congruam prædictis Vicariis fructuum portionem assignare, quam pro causam nos etiam Fraternitatibus Vestris quatenus opus sit, necessaria omnes, & opportunas facultates impertimur, quibuscumque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus, ut in eodem Concilio sancitur, adversus ea, quæ salubriter à Vobis constituta fuerint, suffragantibus.

XI. Hæc igitur circa missam parochialem statuentia, & Fraternitatibus vestris denuntianda, judicavimus. Indeque gradum facientes ad ea, quæ pertinent ad missam Conventualem, neminem vestrum latere putavimus sacrorum canonum sanctiones, quibus præcipitur, ut singulis diebus in ecclesiis patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis, tum horæ canonicæ debitis modo, & forma recitentur, tum etiam missa conventuales celebratur, quæ adeo clarè sunt, ut nulla super his orti possit dubitatio. Eaque de re perspicue patitur, & per omnia uniformes existunt resolutiones ab hac Congregatione Venerab. Fratrum nostrorum Concilii Tridentini Interpretum repetitis vicibus emanatæ, quas omnes Apostolica auctoritate nostra confirmamus, & approbamus, earum executionem nobis enixe inculcantes. Ut scilicet missa conventualis, quæ singulis diebus canitur à Clero prædictarum ecclesiarum pro eorumdem Benefactoribus in genere quotidiè applicetur, eodem prorsus modo, quo missam Parochialem ab iis, qui curam animarum gerunt, pro populo ibi commisso singulis saltem diebus festis de præcepto applicari debere superius declaravimus.

XII. Itaque date operam, ut falsam quorundam opinionem eliminatis, quam in aliquibus ecclesiis rejusmodi, sive dolo malo, sive per errorem inventam esse novimus, quod nempe, dum missa conventualis pro certo aliquo ecclesiæ Benefactore, vel grati animi ergo, vel ex vi oneris impositi celebratur, & applicatur, satis impletur censetur debitum applicationis missæ conventualis. Etenim hujusmodi debitum non quidem respicit singulares aliquos Benefactores, sed Benefactores in genere cujuslibet ecclesiæ, cujus servitio additi sunt quicumque in eadem, sive dignitates, sive canonicatus, sive mansionariatus, sive beneficia choralia obtinent, & missam conventualem suis respective vicibus celebrant.

XIII. Neque minus improbandam noveritis aliorum sententiam, qui putant supradictam obligationem impleri esse, dum in eorum ecclesiis pro Benefactoribus in genere aliqua interdum preces fiunt, vel anniversaria statutis diebus sacrificia pro illis

peraguntur: Nemo enim id sibi adrogare debet, ut impositæ obligationi alia ratione satisfacere possit, quam ea, quæ à lege ecclesiastica multoties præscripta sunt; nimirum missam conventualem singulis diebus pro Benefactoribus celebrando, eandemque pro illis in genere applicando.

XIV. Profecto non solum prioribus ecclesiæ secularibus; verum etiam haud longe à nostra ætate remotis (quod vos ex historia ecclesiæ didicisse non dubitamus) servabatur olim in singulis ecclesiis series accurata omnium, & singulorum, quorum liberalitate aquaque aucta fuerat, eorumque nomina Sacris Diptychis, sic enim vocabantur, ideo consignata erant, ut eorumdem recordatio nunquam interiret, utque pro iis tum preces funderentur, tum etiam missa sacrificium offerretur, quam ob causam etiam prædictus catalogus in plerisque ecclesiis ab oculis Presbyteri celebrantis apponi consuevit, licet pii idem Benefactores in suis donationibus nihil penitus pro se pacti essent, sed tantummodo pro peccatorum suorum remissione se bona sua Deo offerre declarassent. Ecclesiarum siquidem Præsules preces pro iis impetrandas esse duxerunt; quamvis illi propria bona offerentes, ne verbum quidem ea de re fecissent. Sacrorum hujusmodi Diptychorum usus sensim deficit; ob idque in oblivione jacent alicubi complurium Benefactorum nomina; at non idcirco deserere fas est usum, & disciplinam orandi pro iis, & sacrificium missæ pro illis offerendi. Atque inde præceptum applicandi missam conventualem pro Benefactoribus in genere originem, atque rationem desumit.

XV. Quemadmodum verò loquendo de missa conventuali superius dictum est, varias excusationes afferri solere ad declinandam illius applicationem pro populo diebus festis de præcepto; ita pariter usu venit pro Benefactoribus in genere. Ut autem superiores illæ, sic etiam hæc posteriores provide è medio sublata fuerunt per opportunas Congregationis Concilii Tridentini resolutiones, quas proinde in his etiam auctoritate nostra approbamus, & confirmamus.

XVI. Nonnulli siquidem obtentu contrariæ consuetudinis etiam immemorabilis in propria ecclesiæ vigentis, sic etiam hæc posteriores provide è medio sublata fuerunt per opportunas Congregationis Concilii Tridentini resolutiones, quas proinde in his etiam auctoritate nostra approbamus, & confirmamus.

XVII. Alii à missa pro Benefactoribus in genere applicanda se excusatos voluissent, ex eo quod alio quoque missarum onere obstricti inveniantur, vel ratione proprii canonicatus, aut alterius beneficii ecclesiastici, quod simul cum canonicali præbenda obtinent, vel quia præter munus Canonicæ, seu Beneficiatæ, aut Mansionariæ in ecclesiâ cathedrali, seu collegiata, quum etiam in eadem, vel in alia ecclesiâ Parochiale curam exerceant, dum missam conventualem canunt diebus festis de præcepto, debent pro populo sibi commisso etiam applicare, ac proinde nequeunt eandem pro ecclesiâ Benefactoribus specialiter offerre. Sed iis quoque obviam itum est, jubendo singulis prædictis, ut missam conventualem, quam canunt pro ecclesiâ Benefactoribus in genere applicant, pro aliis verò, pro quibus ipsi peculiariter missam applicare tenentur, aliter substituant, qui ipsorum loco missam hujusmodi celebrent, applicentque.

XVIII. Aliorum pariter exceptio fuit, quod missa conventualis non semper à Canonicis, aut Dignitatibus celebratur, sed aliquando etiam à Beneficiatis, & Mansionariis, quos minus æquum videtur pro missæ celebratione omni elemosina carere, quæ unde de summi valet, ignoratur. Cui tamen rei pariter consultum est demandando, ut ea desumatur ex massa distributionum.

XIX. Alii denique obtenderunt exiguitatem hujusmodi distributionum, quæ ob detractam elemosynam quotidianam pro missa conventuali ad nihilum fere

reducta vix foret, ut ab aliquo curarentur cum magno detrimento servitii Ecclesiæ præstandi. Tridentina quidem Synodus sess. 24. cap. 15. opportunas rationes ostendit, quibus canonicalium præbendarum inopia valeat provideri. Si vero designata à Concilio viam, ut fere evenire solet, nequaquam iniri posse contingat, reliquum erit ad Congregationem Concilii recursum habere, cujus erit, perspecto ex Vestris relationibus rerum statu, auctoritate Apostolica à Prædecessoribus nostris eidem impartita, & à Nobis etiam præsentium tenore confirmata, quotidianam applicationem missæ conventuales pro Benefactoribus in genere, & alias ad festos tantummodo dies reducere.

XX. Non modo ecclesiis patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis injunctum reperitur, ut quotidiè missa conventualis in eisdem celebratur, sed etiam in Rubricis Generalibus, quarum exactissimam Fraternitatis Vestris custodiam commendamus, præscribitur, ut certis diebus, non una, sed binæ, atque etiam aliquando tres missæ conventuales uno die celebrantur. Itaque quum superius à Nobis dictum fuerit primam missam conventualem pro Benefactoribus in genere celebrandam, & applicandam esse, nunc expendendum superest, an eorundem ecclesiarum capitula Jurisdictioni Vestre respectivo subjecta eligere debeatis, ut alias quoque missas, si plures, ut præfertur, celebrari contingerit, pro Benefactoribus in genere similiter applicant.

XXI. Hujusmodi questio ab aliquibus ex Vobis ecclesiastico zelo flagrantibus supradictæ Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum Concilii Tridentini Interpretum proposita est. Jamque ante illius propositionem compertum fuerat, alias ab eadem Congregatione responsum fuisse, concedendam esse exemptionem ab onere applicandi secundam, & tertiam missam conventualem pro Benefactoribus in genere, atque canonicatum, & beneficiorum tenuitate, ex quo inferri poterat hujusmodi applicationis debitum manere, ubi de ecclesiis pauperibus non ageretur.

XXII. Verum quum hanc definiendæ questionis regulam apud prædictam Congregationem non admodum veteri observantia firmatam probe noverimus, cumque hujusmodi dubium solutionem eadem Congr. nuper Judicio Nostro remittendam esse censuerit; Nos ita judicamus, idque Vobis tenendum indicimus, laudandos nempe, & confirmandos esse quotquot sponte sua secundam, aut tertiam conventualem missam pro Benefactoribus in genere applicant; qui vero idem agunt ex vi consuetudinis in ipsorum ecclesiâ vigentis, iis impetrandum, ut in ea consuetudine perseverent. Ubi vero nihil usu receptum non invenitur, liberam omnino secundæ, tertique missæ conventuales applicationem celebrantibus relinquendam esse; Dummodo in commemoratione pro defunctis ecclesiæ Benefactorum in genere non obliviscantur.

XXIII. Huic demum Epistolæ Nostræ finem imponentes Fraternitates Vestras enixe hortamur, ut maximam curam, & vigilantiam in id conferatis, ut in ecclesiarum vestrarum choris præter devotam celebrationem, debitamque applicationem missæ conventuales, horæ canonicæ, non præpropere, sed exactè, pausa nempe interposita, & maxima, qua decet, reverentia, ac religione canantur.

XXIV. Equidem scimus in aliquibus metropolitanis, & cathedralibus ecclesiis inter Canonicos eam opinionem invaluisse, ut se minus summi satis implere contentandam, dum choro præsentem assistunt, licet ipsi sibi silentium impertent, neque præsentibus Beneficiatis, aut Mansionariis in cantu se adjungant. In hujusmodi vero opinionis confirmationem adduci ab iisdem solent inveteratæ consuetudines, statuta peculiariter, aut etiam præsentia ecclesiarum suarum privilegia. At quum Synodus Trident. sess. 24. cap. 17. loquens de Dignitatibus, & Canonicis, qui choro interesse debent, nunquam ex eorum officiis esse dicat: In choro ad præsentem instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distinctè, devotèque laudare, quumque pauca

omnino sint capitula, in quibus eo modo à Canonicis in choro assistitur, ideoque receptæ in universa ecclesia discipline paucos illos adversari dignoscatur; quum insuper opinio illa nunquam in Congreg. Concilii Tridentini interpretationi præposita examinata sit, quin statim explosa fuerit, & improbatæ, quamvis præsumptis consuetudinibus, aliisque fundamentis, & rationibus innixa perhiberetur, Canonicis etiam ecclesiarum patriarchalium hujus nostræ Urbis super hoc instantibus; quum denique idem iudicium prolatum reperitur à pluribus Conciliis Provincialibus, ab hac etiam Apostolica Sede approbatis, & confirmatis, nihil jam reliquum esse videtur, quominus pauciores universorum legi se accomodent. Equidem minime Nobis compertum est, quo peculiari titulo suffulti persuasum habent unius, vel alterius ecclesiæ Canonicis se muneri suo satisfacere per simplicem in choro assistentiam absque divinæ Psalmodiæ canu. Verum nisi illis præsto sit Apostolicum non præsumptum, vel abrogatum, sed legitimum, ac vigens privilegium, si ve indultum, jure, ac merito verendum est, ne isti, dum ita se gerunt, præbendam ac distributionum fructus minime suos faciant, & consequenter ne ad eorum restitutionem teneantur; quo propter vestrum merit, Venerabiles Fratres, hæc omnia illis aperire, ut neque Nobis, neque Vobis apud divinum Iudicem fraudi sit, in hujusmodi re, quæ tanti est momenti, nupote quæ ad ipsius Dei cultum proxime spectat, abusus, & corruptelas, quas arguendo, & increpando evellere debebamus, dissimulatione, ac silentio nostro favisse, & confirmasse inveniamur. Interea Fraternitatis Vestris, quæ intimo cordis affectu complectimur, Apostolicam benedictionem amantissime impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die XIX. Aug. MDCCXLIV. Pontificatus nostri anno quarto.

Synopsim hujus constitutionis vide infra à num. 25. ad 33.

Quo vero ad missas non applicatas, Sac. Congreg. Concilii in Balneoregion. 9. Augusti 1713. ad 2. dub. respondit, quod Canonici singuli tenentur à die adepti Canonicatus satisfacere missas conventuales non applicatas. Et in Comment. 11. Maji 1726. ad 2. dub. eadem Sac. Congreg. Concilii. respondit, quod Parochus applicare debet missas parochiales, quas omisit.

Hic juvat addere, quæ adit Eruditissimus P. D. Cajetanus Merati in thesauro Sacrorum Rituum tom. 1. p. 3. tit. 12. sub num. 3. circa finem, ibi: Ad hoc omnibus auctoritatem nostri P. Antonii Naldi, quin in Summa verb. Parochus num. 19. extendit hæc obligationem Parochorum etiam ad Prælatos Regulares, Episcopos, & etiam ad ipsum Summum Pontificem. Ait enim præfatus Auctor. "Revera non magis debet de Jure divino obligari Parochus in hoc pro suis ovis, quam Præfatus Regularis pro suis subditis, Episcopus pro sua Diocesi, atque etiam Summus Pontifex pro universali ecclesia, in quibus proportionaliter esset dicendum quod de Parocho. Hanc eandem sententiam tenet Suarez in 3. parte D. Thomæ tit. 3. disp. 85. scilicet 1. & tom. 4. de Religione tract. 8. lib. 2. cap. 3. num. 7. ubi ait: Hæc autem jura generaliter loquuntur de omnibus dignitatibus ecclesiasticis habentibus curam animarum annexam, sub quibus sine dubio curam animarum ordinariam, & ex officio vere prælationes, & dignitates ecclesiasticæ sunt." Ita etiam tenent Pasqualig. de sacrificiis nova Legit. q. 87. num. 8. & quest. 851. num. 9. Tamburin. de jure Abbatis tom. 2. disp. 5. q. 5. num. 5. Thomas Hartadus & recentissimus Bernardus Van Epen Jur. eccles. univers. tom. 1. part. 1. tit. 31. cap. 10. n. 11. & Rotarius in sua theologia Regularium.

Ad Episcopos quod attinet, extendunt suam obligationem applicandi missam pro ovis suis non solum diebus festis, quinimo singulis diebus, dum quoties celebrant, ut refer Aloysius Gherardi Episcopus Carnotensis in sua dissertatione, quæ habetur in calce Compendii defectuum, qui accidunt Sacerdoti in missæ celebratione, ubi tamen subdit, quod Collegium Salmanticensium in suo cursu theologico morali tom. 7. tract.

- traff. 5. cap. 5. ad Sacram. alique Theologi, quos ipse congerit, mitius loquuntur circa obligationem quotidianam relate ad Episcopos, licet habeant redditus pingues, & licet sint Parochi Parochorum. Ad quod hodie facit adducta encyclica Summi Pontificis Benedicti XIV.
- 12 Beneficiatus, seu Capellanus tenetur applicare sacrificium pro beneficii fundatore, licet non reperitur explicitè expressum, quoties fundator non declaravit relinquere sacrificii applicationem in libertate celebrantis. Sic declaravit Sac. Congreg. Concil. in una Mediolanen. 18. Aprilis 1654. 2. Julii 1669. 19. Aug. 1688. & expresse in Lucana 18. Febr. 1702. apud Monacell. tom. 4. Supplem. ad 2. tom. n. 54. ubi & alia satis ad rem: & in Ferrarisen. 16. Martii 1718. in Alexandrina 18. Martii 1719. in Cornetana 23. Junii 1725. in Novarien. 22. Novembr. 1727. in Florentina 24. Julii 1733. Et sæpius alibi. Sic etiam tenent Barbos. de offic. & potest. Episcop. tom. 2. allegat. 34. n. 33. Pignatellus tom. 1. consult. 139. num. 13. & 14. Fraxinellus, Bonacina, Homobonus,
- 13 Azorius, & alii. Maxime si beneficium sit ex recentibus, & redditus assignati excedant, vel adæquent id, quod vel ex jure, vel ex consuetudine solet erogari pro onere applicationis in determinatis locis præscripto; credibile enim est omnino fundatorem principalis voluisse missarum fructum sibi, & suis applicari, quàm loci particularis venerationem. Si vero redditus assignati non adæquent consuetum stipendium, quod erogari solet pro onere missarum cum applicatione, sed sint longe inferiores, vel beneficium sit ex antiquis, in quibus pro penuria Sacerdotum intendebatur principalis commoditas populi, honor loci, vel Templi, vel Sancti; Marchinus, Navarrus, Rosignolus, Gobat, Fraxinellus, Riccius, Genuensis, & alii sustinent, Capellanus non obligari ad applicationem sacrificii. Attente autem advertendum est, quod super puncto applicationis missarum opinio Sacre Congreg. Concil. est, quod in capellanis perpetuis cum onere missarum, regulariter sacrificium est applicandum pro fundatore, nisi aliud præferat ejus voluntas, vel expressa, vel ex urgentibus conjecturis elicta, ut sæpius fuit resolutum, & signanter in Tinen. applicationis sacrificii 18. Aug. 1668. in Lucana applicationis sacrificii 7. Aug. 1683. in Colleen. applicationis sacrificii 28. Augusti ejusdem anni 1683. non obstante quacumque observantia in contrarium, in Lucana 18. Febr. 1702. ad 2. dub. in Pisaurien. 17. Jan. 1722. Inter conjecturas autem præferentes contrariam mentem fundatoris, duæ ad præsentem controversiam opportune approbate fuerunt ab eadem Sacra Congregatione; Prima videlicet quando celebratio missæ demandata fuerit pro commodo populi, aut Monialium missam audientium, ut in Colleen. applicationis sacrificii 17. Decemb. 1679. in Tricastinen. applicationis sacrificii 8. April. 1711. in Mantuana applicationis sacrificii 19. Decemb. 1718. & in Novarien. 31. Decemb. 1727. ad 1. & 2. dubium. Secunda est, quando fundator præscribens certum numerum missarum, aliquas applicari pro anima sua expresse mandaverit, & quoad alias, vel nihil de applicatione dixerit, vel illas remiserit ad arbitrium Capellani, quia tunc has posteriores non sibi applicari voluisse præsumitur ex vi discretivæ locutionis, ut in Colleen. applicationis sacrificii 28. Aug. 1683. in Romana applicationis sacrificii 9. Febr. 1710. in Tricastinen. applicationis sacrificii 8. Aug. 1711. & in Ferrarisen. applicationis sacrificii 11. Junii 1729.
- 15 Capellanus obligatus ad missam quotidianam, si obligatio referatur ad locum, ut si dicatur, celebratur quotidie missa in tali ecclesia, vel in tali altari, tunc sine ulla vacantia tenetur celebrare quotidie, vel per se, vel per alium. Si obligatio referatur ad personam Sacerdotis cum libertate, ut vel per se, vel per alium quotidie celebrare, tunc etiam sine ulla vacantia tenetur quotidie celebrare, sive per se, sive per alium. Si vero obligatio quotidie celebrandi sit mere personalis, ita ut teneatur per se celebrare, tunc titulo honestatis, vel reverentia Sacramenti, aut alia juxta causa potest aliquoties abstinere, & etiam semel in hebdomada, non enim censetur iste obligatus strictissime ad quotidie celebrandum, per ea, quæ habet Divus Augustinus de ecclesiast. dogmat. cap. 53. relatus in cap. Quotidie 13. de consecrat. dist. 2. & text. in cap. Significatum, de præbend. Et tenet Barbosa de offic. & potest. Episcop. part. 2. alleg. 24. num. 28. cum multis aliis, & Fagnan. in cap. Significatum, de præbend. num. 9. Diebus tamen, quibus, ut supra, licite potest Capellanus à celebratione abstinere, non potest missam pro se ipso, vel pro aliis, præterquam pro fundatoribus celebrare, & tanto minus pro hujusmodi celebratione stipendium accipere, ut constat ex responsione Sacre Congregationis ad sequentia dubia ei porrecta ab Episcopo Collensii.
- ✦ Nota. Nimis laxa Censoribus visa est Ferraris assertio. Equis enim credat, posse Capellanum, qui celebrare quotidie teneatur, ut injuncto sibi oneri satisfaciat, semel quoque in hebdomada honestatis causa, vel alio titulo, à celebrando abstinere? Hac enim via liberum Capellano fore absolvere se à septima injuncti oneris parte contra voluntatem institutoris; Cum institutus capellanus quotidianam præsumi nullo modo possit, consentire, ut plusquam quinquaginta quolibet anno missæ prætermittantur ab homine, qui elemosynam pro quotidiana missa assignavit. Consule Instruit. Canon. P. Maschat cum additionibus Girardi tom. 2. pag. 108. col. 1. ubi hæc habentur: "Beneficiatus, seu Capellanus, qui incumbit onus missas quotidie celebrandi pro seipsum, si ex diuturna infirmitate excedente quindecim diebus impediatur eas celebrare, teneatur satisfacere per alium, ex decreto Congreg. Concil. in Roman. celebr. miss. 4. Jun. 1689. & 17. Novemb. 1595.
- ✦ An vero, præcisè infirmitate, aliquando abstinere possit à celebratione, devotionis, aut honestatis causa, Cabassut. Jur. canon. theoria lib. 2. cap. 28. n. 9. cap. Significatum de præb. admittit intermissionem à celebratione duodecim dierum in quolibet anno, dummodo tamen diebus, quibus pro fundatore non celebrat, abstinat pro alio celebrare, puta pro se, vel suis parentibus, neque ei licita est talis intermissio, quando non habet onus per seipsum celebrandi pro fundatore, ex decr. ejusdem Congregat. 18. Septembris 1683. ✦
- ✦ Dicit hic Rom. Theologus, quod nimis laxa Censoribus visa est Ferraris assertio? Equis enim credat, posse Capellanum, qui celebrare quotidie teneatur... semel in hebdomada à celebrando abstinere? Ast Ferrariana assertio fundata est nedum in ibi adductis, sed insuper in præciso decreto ad id emanato à Sacra Congreg. Visitationis Apostolicæ sub die 18. Julii ann. 1697. relato à Monacell. edit. Roman. 1709. tom. 5. in appendice ad form. instruit. 5. pro adimplemento onerum missarum num. 11. jam à me allat. ad litter. in verb. Capellanus, in communi num. 8. ✦
- I. An Sacerdotes obligati ratione beneficii, capellanæ, legati, aut stipendii, celebrare quotidie missam, pro seipso, possint aliquando à celebratione vacare? & quatenus affirmative.
- II. Quando, & quoties à dicta celebratione vacare possint?
- III. An diebus licite vacationis possint missam pro se ipsis, vel aliis præterquam pro fundatoribus celebrare? & quatenus affirmative.
- IV. An pro aliis celebrando possint stipendium pro hujusmodi celebratione percipere?
- V. An illis diebus, quibus licite vacant à celebratione teneantur missam ab illis celebrari facere juxta intentionem fundatorum?
- VI. An Sacerdotes, ut supra, obligati celebrare missam quotidie absque tamen onere celebrandi per se ipsos possint aliquando à celebratione vacare?
- "Sacra Congreg. Concilii die 18. Sept. 1683. Ad primum, & secundum respondit affirmative, concurrente aliqua rationabili causa. Ad tertium, quartum, & sextum negative, ad quintum distulit resolutionem, n. lib. 33. fol. 311."
- Beneficiatus, cui impositum est onus, ut debeat continue singulis diebus missam celebrare, & si cessaverit eam celebrare, teneatur, v. gr. solvere duos Ju-

lios pro qualibet missa non celebrata, non potest unquam vacare, nisi suppleat per alium; Sic decrevit Sac. Congreg. Concilii 17. Sept. 1695.

20 Non tenetur tamen neque per alium celebrare tempore infirmitatis non excedentis quindecim dies, ut declaravit Sac. Congreg. Concil. 17. Nov. 1695.

21 Ex Concilio autem Provinciali Mediolanensi septimo tit. de Missis, Capellanus, seu Beneficiatus deobligatur à celebrando; & supplendo per alium ratione infirmitatis, etiamsi per mensem integrum ægroter; habentur enim ibi præcisè verba: "Si Capellanus saltem per annum functus sit suo munere celebrandi in aliquo loco, si etiam per mensem ægroter, adhuc integram elemosynam judicio Episcopi accipere potest, & in hoc consentiunt etiam Doctores magis communititer."

22 Capellanus, qui habet onus celebrandi singulis annis unum Anniversarium triginta vel quinquaginta missarum pro anima Fundatoris, non tenetur facere celebrare missam cantatam, quia, nisi aliud exprimitur in fundatione, tale anniversarium intelligitur de triginta, vel quinquaginta missis privatis eadem die anniversarie celebrandis juxta mentem fundatoris; Sic decrevit Sac. Congreg. Concil. 13. Januar. 1691.

23 Capellanus non tenetur missas celebrare tempore, quo capitale dotis assignatæ est otiosum, & infructiferum sine sua culpa, ut si capitale dotis, vel legatum relictum cum onere missarum consisteret in pecunia in causa retenta per heredem legatis solvenda, vel si data ad censum fuerit restituta, donec non sequatur investimentum in bonis frugiferis, vel constituitur alius census frugifer, capellanus, sive ecclesia, vel alius locus plus, cui fuit injunctum tale onus missarum, non tenetur ex propriis aliis redditibus ad celebrationem ipsarum missarum; Sic decrevit Sac. Congreg. Concil. 15. Sept. 1677. ad 5. & in una Monopeliana 8. Aug. 1705.

24 An habens obligationem, sive ex hereditate, sive ex legato, sive alio titulo faciendi celebrare missas, si pro ipsis celebrandis tradiderit congruam elemosynam Sacerdoti, quam putat probum, & fidelem, & postea dubitet, vel sciat eas non celebrasse, teneatur iterum congruam elemosynam solvere alteri Sacerdoti, qui eas fideliter celebrat; La-Croix lib. 6. part. 2. numer. 149. cum Bardis, & Shilder ibi allegatis, censet quod ipse satisfacere suæ obligationi, & non teneatur amplius aliam elemosynam solvere pro ipsis celebrandis, quia defunctus censendus est tantum voluisse obligare ad dandum stipendium, & curandum prætermittere, quantum in se est, ut missæ celebrarent. Ad nos cum distinctione respondendum censemus: Vel enim habens talem obligationem, illam habet ex debito specie, id est, ratione rei particularis, ac determinatæ sibi individualiter relicte, seu tradite pro faciendo celebrare tot missas, ut ratione determinati vasis argentei, equi, vestimenti, libri, & hujusmodi ad id sibi traditi, seu relicti: Et tunc si saltem individualem rem tradidit, & consignavit Sacerdoti probò, & fidei estimato pro ipsis missis celebrandis, quamvis postea resciat ipsas non celebrasse, non tenebitur ad aliam solutionem pro ipsis celebrandis; arg. leg. Argentum 20. ff. Commodati, & cap. unico, de Commendato; Et ratio est, quia quoties, omni debitoris culpa seclusa, res in individuo debita perit, domino suo perit; L. Lectos 12. & leg. Quod si neque 14. ff. de periculo, & commodo rei vendite, leg. Si dominium 9. Cod. de pignoriibus, (Consonant leg. ex 2. lit. 2. ex 3. lit. 3. ex 23. lit. 5. ex 7. lit. 8. arguere ex 19. lit. 13. p. 5. Vid. add. hispan. verb. Commodatum, Depositem, Emptio, Locatio, Pignus seu Hypotheca, &c.) cum similibus. Vel autem illam obligationem habet ex debito generis; id est, ratione hereditatis, pecunie, tritici, vini, olei, aliarumque rerum sibi relictarum, aut legatarum, non secundum individuum, ac determinatam, seu singularem substantiam, sed secundum pondus, numerum, & mensuram; & tunc licet congruam pro ipsis missis legendis tradiderit elemosynam Sacerdoti fidelissimo existimato; si resciat ipsas non celebrasse, tenebitur ad aliam solutionem pro ipsis

celebrandis: Et ratio est, quia cum talis sit obligatus, sit debitor generis, non verò hujus, aut illius individui, seu specialis materiæ per infidelem Sacerdotem defraudatæ, & consumptæ, hac ipsa perente, durat adhuc ejus obligatio: Genus enim perire non potest: leg. Incendium 11. Cod. Si certum petatur. Et ad id videtur facere resolutio Sac. Congreg. Conc. in Albanen. 10. Mart. 1742. apud Thesaurum Resolutionum Sac. Congreg. Concil. in resolutionibus dicti anni allata à nobis sub verb. Hæres, n. 3. In hoc enim casu videtur discurrendum eodem modo, ac de casu debitoris ex contractu, qui si rem debitam, inconsulto creditore, transmittat per personam fidelem, & ex malitia illius personæ fidelis habite, vel quocumque casu ad dominum non perveniat, aut percat, tunc si debitum sit determinatum in individuo, ut hoc vas argenteum, hic equus, hæc vestis, & hujusmodi, perire ipsi domino, seu creditori, & non debitori, & debitor liberatur ab onere ulterioris, & reiteratæ restitutionis: Secus autem, si debitum non sit determinatum in individuo, sed solum in genere, aut specie, seu æquivalenti.

✦ Nota. Si inconsulto creditore res transmissa fuit, non videtur creditori perire, qui in transmissionem illam nullo modo consenserit: sed potius debitori, cui tota debetur transmissio, modulus transmissionis, & quidquid defectu hujus transmissionis, vel ejus occasione subsecutum est. ✦

Vide verbo Restitutio art. 4. n. 24. 25. & 26. Missa parochialis applicari debet pro populo ipsorum curæ commisso omnibus diebus festis, non solum à Parochis, sed etiam à Vicariis deputatis ad tempus, aut aliis amovibilibus. Benedicti. XIV. in constitut. inep. Cum semper §. 2. & 4.

Idque non obstante defectu Congruæ, aut qualibet contraria consuetudine. Idem ibid. §. 5.

Quod intellige de diebus festis, quibus populus missam audire tenetur: Idem ibid. §. 6. & 7.

Dispensari potest ab Ordinario cum parochis pauperibus, ut aliis diebus infra hebdomadam applicent missam pro populo. Idem ibid. §. 8.

Patriarchales, Metropolitanæ, Cathedrales, & Collegiatæ Ecclesie tenentur quotidie celebrare, & applicare missam conventualem pro Benefactoribus suis in genere, non obstante quavis licet immemorabilis consuetudine in contrarium. Idem ibid. §. 11.

Per missam cantatam in suffragium alicujus Benefactoris, vel Benefactorum in genere, quæ foret imposita, non satisfit oneri missæ conventuæ: Idem ibid. §. 12. & 13.

Ubi à Beneficiatis, vel Mansionariis celebratur missa conventualis, iisdem suppedietur elemosyna ex distributionum massa, quæ si attenda earum tenuitate adeo minuatur, ut negligantur, recursus haberi poterit ad Congregationem Concilii, quæ ad solos dies festivos prædictæ missæ applicationem restringere poterit. Idem ibid. §. 18. & 19.

Rubricarum mandatis super duabus, & quandoque tribus missis conventualibus, cathedralis, & collegiatæ ecclesie districtè parere tenentur, eaque omnes, ubi id consuetudo obtinuit, applicare pro Benefactoribus, & consuetudine minime obstante, applicatio primæ erit benefactorum suffragio reservata, reliquarum libera, dummodo eorumdem Benefactorum non obliviscantur in commemoratione defunctorum omnium. Idem ibid. §. 15.

Beneficiatus, cui injungitur à testatore celebratio missæ certis diebus non explicata applicatione pro se, vel pro aliis, debet illis diebus missam applicare pro fundatore ejusdem beneficii, ut Sac. Congreg. Concil. sæpius respondit. De Sacrific. miss. lib. 3. cap. 9. §. 2.

Idem dicas, si fundator mandaverit orari pro se in missa, nam præsumitur nomine orationis applicationem designasse, nisi tamen ex aliis conjecturis deducatur aliam fuisse ejusdem Fundatoris mentem, ut si pluribus capellanis fundatis, in aliis mandaverit applicationem, in aliis orationem, ut ex resolutionibus S. Congreg. Concilii. §. Sacerdos, qui beneficium possidet, in cujus fundatione expresse cautum est non teneri celebrantem ad

applicationem sacrificii, num possit pro applicatione novum stipendium exigere, non vetatur, sed neque probatur contraria sententia id negans, & decreta Sac. Congr. Conc. non apparent. *Ibid.* cap. 22. §. 7.

37 Si tamen nihil expressum sit in fundatione ejusdem beneficii, quod demonstrat testatorem remittere applicationem sacrificii arbitrio Sacerdotis, tunc semper standum est pro obligatione applicationis pro testatore, ut ex decretis Sac. Cong. *ibid.*

38 Sacerdos ratione beneficii obstrictus bis, vel ter singulis hebdomadibus celebrare, potest anticipare tempus, nisi appareat testatorem voluisse in qualibet hebdomada bis vel ter celebrari, ne pagus, vel altaria quaedam singulis hebdomadibus missa careant. *ibid.* lib. 3. c. 8. §. 8.

39 Canonici in Cathedralibus & Collegiatis, qui juxta præscriptum Rubricæ certis quibusdam diebus plures missas canere tenentur, an omnes debeant applicare pro beneficiis, numquam à S. Congregatione decisum est. *Ibid.*

41 Obligatio celebrandi missam conventualem de jure inest Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis: cap.

42 Quum creatura, de celebratione missarum. At sunt plures Ecclesiæ Communitivæ, quæ ex speciali titulo hac titi-

43 dem obligatione tenentur. Dubitatum autem fuit, an sicut in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, ita & in Ecclesiis hisce Communitivis applicanda sit Missa

44 Conventionalis pro Benefactoribus? Et affirmative respondit Sac. Congr. Concil. Interpres duabus Ecclesiis Communitivis diocesis Prænestinæ, quæ novissime eam hac de re consulerunt ex mandato facti ab Emin-

45 nentissimo Episcopo in visitatione. Et jure meritoque, nam regulariter applicatio haud debet esse sejuncta ab

46 applicatione. Accedit, quod si est hæc obligatio applicandi in Cathedralibus & Collegiatis, in quibus celebratio missæ Conventionalis inducta dici potest pro majori cultu ipsarum, potiori jure esse debet in mox dictis Ecclesiis Communitivis, in quibus minus urget mox

47 dicta ratio.

48 Differunt itaque Ecclesiæ Cathedrales, & Collegiatis à Communitivis quoad celebrationem tantum, scilicet quod illæ de jure tenentur ad celebrationem missæ Conventionalis, istæ vero non nisi ex speciali titulo. Ceterum, si Ecclesiis Communitivis sit hæc obligatio celebrandi ex titulo speciali, esse tunc debet & obligatio applicandi non secus, ac in Cathedralibus, & Collegiatis, nisi contrarium clare constet.

ARTICULUS IV.

Missæ quoad locum, in quo possit, vel non possit celebrari.

SUMMARIUM.

1 Missa ubi licite possit celebrari: quid in necessitatibus casu: si detur maximus populi concursus: in navibus an celebranda: extra locum sacrum celebrare, concedere an Episcopi, majoresque Prælati valeant, ad n. 10.

11 Utrum ipsi extra domum propriæ habitationis: Regulares in privata domo, & ubi vis in altari portatili ut celebrent, quid requiratur, & quando in grangiis, & domibus ruralibus, ad n. 13.

14 In loco designato est missa celebratio faciendâ, secus enim, mortaliter peccat: non verò necessitate urgente: neutro casu est iteranda celebratio: missarum onera quando alio transferendâ, ad num. 19.

20 Missæ quæ sunt per Sacerdotes Ecclesiæ non Exterior celebrandæ: nec quæ uni monasterio sint relicti in alio adimplendæ, & facultas hæredum pro tali celebratione, ad n. 23.

44 Regulares contra Episcopi prohibitionem ad missam celebrandam seculares non admittunt: quid in monialium monasteriis, tam circa seculares, quam Regulares in celebratione, ad n. 28.

29 Missa non debet in ecclesia polluta celebrari: an pec-

et, conturam, seu irregularitatem incurrat: quid si celebratur loco interdito, ubi infidelis est sepultus, excommunicatus viandus, ad n. 34.

35 Capitulum nequit missas in Regularium ecclesiis celebrare, ipsi reventibus: ex elemosinis à confraternitate collectis missæ, quæ sunt celebrande, in ejusdem ecclesia debent celebrari, ad num.

36 Quid si à restatore locus celebrationis designetur, & converso: ubi scribenda eadem celebratio, ad num. 39.

40 Supplementa Auctoris subnequuntur, ad n. 69.

70 Additiones subsequuntur, ad n. 79.

Missæ de Jure communi, & ordinarie non potest licite celebrari, nisi in ecclesiis, vel locis consecratis, aut saltem legitima auctoritate benedictis, ex Clem. 1. Epist. 3. & ex cap. 1. de cons. dist. 1. ubi habetur: "Missarum celebrationes non alibi, quàm in sacris Domini locis absque magna necessitate fieri debere, sicutque omnibus, cap. Sicut 11. de cons. dist. 1. ubi habetur: In aliis, quàm Domino sacris locis, id est, in tabernaculis divinis precibus à Pontificibus delibatis, missas cantare, aut sacrificia non offerre licet, nisi summa coegerit necessitas, & ex Trid. sess. 22. in decreto de observandis in celebratione missarum, ubi prohibetur Episcopis: Ne pantantur privati in domibus, atque omnino extra ecclesias, & ad divinum tantum cultum dedicata oratoria ab eisdem Ordinariis designanda, & visitanda, sanctum hoc sacrificium à secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi."

Dicitur notante de Jure communi, & ordinarie, quia in casu, quo magna urgetur necessitas, possit à quolibet Sacerdote celebrari missa in locis non consecratis, nec benedictis, ut tenent communiter Doctores, & clare ostendunt mox citati Canones cap. 1. de cons. dist. 1. per illa verba, absque magna necessitate fieri debere, & cap. 11. de cons. dist. 1. per illa verba, nisi summa coegerit necessitas.

Necessitas celebrandi extra loca consecrata, seu benedicta, ut sub dio, vel in privatis domibus, aut in altari portatili, & loco ceteroquin honesto, esset tempore pestis, belli, persecutionum, &c. ubi sine periculo mortis, aut alterius gravis mali in sacris, & benedictis locis celebrari nequit. Ita etiam ecclesiæ essent dirute, vel ab infidelibus, sive hæreticis impeditæ: cap. Concedimus 30. de consecr. dist.

Similiter in maximo concursu populi, quem sacer locus capere non potest, in bello pro exercitu, in longa peregrinatione per loca infidelium; In his enim, & similibus necessariis casibus de communi Doctorum etiam absque licentia Episcopi, si absens sit, & difficulter adiri possit, ipso jure potest quilibet Sacerdos licite celebrare. Nec potest censer, quod Concilium Tridentinum voluerit prohibere celebrationem extra loca sacra, & benedicta in his casibus magnæ necessitatis, quoniam, ut subjungitur in cap. Sicut 11. de consecr. dist. 1. Quoniam necessitas legem non habet. Et quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum, cap. Quod non de Regul. jur. in 6. (Verb. Confessarius, pag. 143. n. 17. verb. Fœmina, pag. 79. n. 13.)

Concursus populi causa sufficiens non est, ut extra sacrum locum Sacerdos celebrare possit sine dispensatione Superioris Ecclesiastici, quia licet ecclesiastica, quæ sacrum in loco sacro fieri jubet, Sacerdos obligatur. Hoc enim in casu pars illa populi, quæ ingredi locum sacrum non possit, vel extra Ecclesiam consistere animo satisfaciendi præcepto de missa audienda deberet, vel si id facilius non possit, non teneretur audire missam.

An autem missa possit celebrari super navibus in mari, vel flumine, variant Doctores. Negativam sententiam tenent Paludanus, Scotus, Turrecremata, Joannes de Fribur. Tavienus, Sylvester, Armilla, S. Antoninus, Navarrus, Henriquez, Majorus, Toletus, Azorius, Vasquez, Suarez, Reginaldus, Bonacius, Corninch, Bartholomæus ab Angelo, Faustus, Ledesma,

Zanardus, Camerot. Astensis, Joannes à Cruce, Pitiganus, Homobonus, Fillicius, Molfesius, Villalobos, Chelissionus, Præpositus, Graffius, Pax Jordanus, Tannerus, & alii apud Pignatell. tom. 8. consult. 124. numer. 4. ubi refert hanc negativam sententiam sequuntur fuisse etiam Sacram Congregationem S. Officii, quæ sæpe censuit, quod missa non permitatur celebrari super navigiis in navigationibus Indiarum ut 31. Julii 1607. & 2. Aug. ejusdem anni. Et negativa fuit licentia Principi Philiberto, ut celebrari posset super triremibus; 2. Sept. 1621. Eandem negativam sententiam tenent Gavantus in thesauro Sacror. Rit. part. 2. tit. 20. lit. F. §. Numquam in mari; Rotar. & alii apud eruditiss. P. Merati in addition. ad Gavantum loc. cit. lit. X. Antonell. de loco legali lib. 1. cap. 5. num. 4. & alii apud Card. Petra tom. 4. comment. ad constitut. 2. Urbani V. tit. 26. Diana cum aliis part. 9. tract. 1. resol. 451. ubi refert declarationem Cardinal. de anno 1633. qua committitur Episcopis, ut prohibeant Sacerdotibus, tam secularibus, quàm Regularibus, ne id ad proximam deducant. Et ratio ipsorum est, quia licet in necessitate celebrari possit extra locum consecratum, licet tamen cum aliquo periculo: In mari autem, vel flumine semper adest periculum effusionis Sanguinis, quia licet tranquillum, potest de repente ventis commoveri.

Affirmativam autem sententiam defendunt, præsertim existente mari tranquillo, & nullo extante periculo effusionis Sanguinis, aut amotionis Hostiæ ex vento, Durandus, Sa, Major, Grandus, Scortia, Layman, Gaspar, Hurtadus, Marchinus, Palau, Caspensis, Aversa, Machad, Cardinalis de Lugo, Franciscus de Lugo lib. 5. de Sacrament. cap. 6. quest. 1. num. 9. & 14. ubi testatur se in navigatione ad Indias in navi celebrasse; Fagundez præcept. 1. eccles. lib. 3. capit. 10. num. 15. testans de praxi quoad eos, qui navigant ad Indos; Leander, & alii apud Pignatell. loc. cit. num. 1. ubi ex Fagundez loc. cit. refert, quod re die, & mature discussa, fuit hujusmodi privilegium celebrandi super altari portatili in navibus concessum à Clement. VIII. & Paulo V. omnibus navigantibus ad Indias. Eandem affirmativam sententiam sequuntur Schiara, Giribaldus, & alii apud P. Merati loc. cit. apud Felicem potest. tom. 3. part. 1. num. 219. La-Croix lib. 6. part. 2. num. 255. & 261. Dianam part. 5. tract. 3. resol. 40. & part. 9. tract. 1. resol. 45. & apud Dandin. de suspensis de Hæresi cap. 3. sect. 1. subsect. 5. num. 15. & seq. Item Vericell, Coton. & alii apud Card. Petra loc. cit. num. 27. ubi ipse dicit, quod nullo jure prohibetur missæ celebratio super aquas, nec navis locus est tanto sacrificio indignus, & plura refert extare antiquitatis documenta, quibus constat, non tantum pluries in mari missas celebratas fuisse, sed continuo super naves Eucharistiam deferri olim solum fuisse, ut habetur ex Baronio ad ann. 571. 404. & 700. ex Surio de S. Ludovico ad diem 25. Augusti & ex S. Gregorio, S. Ambrosio, & Metaphraste, Vericell. de Apostolicis Missionib. tit. 8. quest. 113. num. 9. Passaligo de sacrificio nove legis quest. 471. num. 3. & seq. & ex S. Antonino part. 2. cap. 2. tit. 14. §. 2. de S. Valfrano Archiepiscopo Senonensi.

Hinc concludendum videtur, quod si constet de supradicta concessione facta à Clement. VIII. & Paulo V. omnibus navigantibus ad Indias, & de sic observata antiqua praxi, sit id permittendum etiam in quacumque alia longa navigatione super magnis navibus, in quibus tranquillo mari, & sereno celo restibus peritis nullum adest periculum effusionis Sanguinis, aut amotionis Hostiæ ex vento, & in ipsis nedum reperitur locus decens pro sancto sacrificio, sed solet etiam adesse capella magnifice ornata, & periculo effusionis Sanguinis ex improvisa, & repentina maris commotione facile occurrat potest nautarum peritia, aut assistentia alterius Sacerdotis, vel Diaconi, qui post consecrationem firmier tenet calicem: Unde quamvis prædicta concessio Clementis VIII. & Pauli V. asseratur facta solum pro omnibus navigantibus ad quæcumque loca in dictis magnis navibus, quia cum talis facultas,

seu licentia supponatur petita ratione difficultatis, seu dubii, quod non liceret celebrare in navibus stante periculo effusionis Sanguinis, dum fuit concessa potius quædam declaratio, quod licet in dictis navibus celebrare, atque adeo non adsit periculum effusionis Sanguinis: Sicut si non adsit periculum, sit licitum omnibus navigantibus ad quemcumque locum, quia aliâ adesset æqualis necessitas sufficiens pro omnibus, puta pro audiendo Sacro, præsertim diebus festis, pro ministrando Viatico, & pro solatio spirituali nautarum, & rectorum: Ubi enim eadem est ratio, eadem est juris dispositio; L. Ideo 27. ff. de legibus, l. Illud 30. ff. ad l. Aquiliam, & cap. Inter corporalia 2. de translatione Episcop. (Vid. lit. A pag. 198. num. 15.) maxime stante supradicta praxi, & consuetudine, quæ est optima legum interpretis; textu expresso in l. Si de interpositione 37. ff. de legibus, cap. Cum dilectus 8. de consuetudine, & consuetudo legitima semper est observanda, l. de quibus 32. ff. de legibus, cap. Cum tanto 11. de consuetudinibus cum similibus (Vid. verb. Consuetudo, & Lex.) Si autem non constet, prout valide dubitat Cardin. Albitius de inconstancia in Fide cap. 34. num. 171. apud Cardinalem Petra loc. cit. num. 30. de supradicta Pontificia concessione, & praxi, ac consuetudine, recurrendum est ad Summum Pontificem pro obtinendo ad id speciale Indultum, prout novissime obtinuit in simili recursum Sacra Hierosolymitana Religio, quæ non obstante quod habuisset privilegium altaris portatili, nihilominus petit speciale Indultum celebrandi in suis magnis navibus occasione longæ navigationis in alto mari contra Infideles, & prævio voto Sacra Congreg. Concil. sub die 13. Martii 1726. cum clausulis, ut Breve possit expediti per Sanctitatem suam, cum concessione petite facultatis celebrare faciendi missam, dummodo naves sint enuntiatæ qualitatibus & celebratio fiat dumtaxat tempore, quo mare est tranquillum, & eorum serenum, & cum assistentia aliquis Sacerdotis, seu Diaconi; ita ut adesse non possit periculum effusionis Sanguinis in dicta celebratione, Clemens XI. dictum petitum privilegium benigne concessit 22. Martii ejusdem anni 1706. Constit. incipiens: Exponi Nobis: quæ est 26. in prima parte ejus particularis Bullarii. Consimile literale Indultum fuit concessum anno 1706. pro navibus Hispaniarum, & anno 1716. pro titrem. Classis Pontificiæ, ut refertur in tom. 1. Thesauri resolutionum Sacra Congregationis Concilii in Cretisais Castellana in fine pag. 62. ut prostant Romæ apud Hieronym. Mainardi. Simile Indultum pariter fuit concessum anno 1702. Eminentissimo, & Reverendissimo Domino Tournon Legato Apostolico ad regnum Sinarum, teste Eminentissimo Cardinali Petra loc. cit. num. 31. Qui tamen *ibid.* num. 30. allegat Card. Albitium de Inconstancia in Fide cap. 131. asserentem, fuisse olim passim denegatum tale privilegium, & adducentem plures casus denegationis, quamvis nostris hisce diebus videatur cum debitis cautelis factius concedi.

Episcopi, & Majores Prælati etiam si essent Cardinales, non possunt concedere facultatem celebrandi in locis non sacris, & non benedictis: Immo nec ipsi possunt celebrare extra domum propriæ habitationis in domibus laicis sive propriæ, sive alienæ diocesis, non obstantibus antiquis eorum privilegiis, quæ quantum ad hoc sunt totaliter abrogata, ex novissimo decreto. Clement. XI. edito 15. Decemb. 1703. juxta tamen posteriorem declarationem allatam sub verb. Oratorium num. 70. Vide verb. Vi ejus decreti non possunt Oratoria die Regularis, etiam quantumvis olim privilegiati, celebrare ubi vis, in altari portatili, nec in aliqua domo privata aut alio loco non sacro, vel benedicto, nisi adsit specialis concessio, aut novum privilegium Papæ, quia Pontifex omnia privilegia aliis eis concessa totaliter abrogat in hoc suo novissimo decreto, quod ad literam habes per extensum sub verb. Oratorium. Vide *ibi*, ubi multa ad rem.

Regulares, an possint in propriis conventibus, & extra conventus in grangiis, & domibus ruralibus ha-

here oratoria privata, & ibi celebrare? & an alii ibi celebrantes, & missam audientes satisfiant precepto audiendi sacrum? Vide *verb. Oratorium a num. 71. ad 78.*

14 Non celebrans missas in loco designato, *v. gr.* ecclesia, vel altari convento, vel ex pacto, vel ex testamento, si hoc faciat absque justa & rationabili causa, peccat mortaliter, quia in re gravi non adimplet voluntatem, & intentionem paciscentis, vel testatoris, nec prestat id, ad quod fuit electus, & assumptus, ut tenent communiter Doctores. Si vero hoc faceret ex rationabili, & justa causa, ut si altare esset dirutum, vel ecclesia in alium locum translata, tunc non peccaret, quia non esset amplius in potestate ejus ibi celebrare; tenetur tamen celebrare in ecclesia, capella, seu altari translatis, quia locus translatus succedit in omnibus Juribus ad locum, & quo facta fuit translatio, per textum in *cap. Et hoc diximus 16. q. 6.*

16 Sive tamen non celebret in loco convento, & designato cum justa, sive absque justa, & rationabili causa, non tenetur iterum in eodem altari, vel ecclesia celebrare, aut ad aliquam restitutionem, ut compenset sacrificia alibi celebrata, quia non privavit paciscentem, seu fundatorem fructu sacrificii, id enim quod paciscentis, seu fundatoris intendit principaliter, est fructus sacrificii pro se, & suis, & minus principaliter, & quodammodo accessorie cultus Dei, vel Sanctorum in tali ecclesia, vel altari; fructum autem sacrificii consequitur, sive Sacerdos celebret in illo, sive in alio loco, & solum si alibi celebrat, cessat cultus in tali loco: Omissio autem hujusmodi cultus, cum sit solummodo contra virtutem Religionis, & non contra Justitiam non potest obligare ad restitutionem, ut tenet Barbosa de officio. & potest. *Episcop. tom. 2. allegat. 24. n. 36.* cum Passerin. Fraxinell. Bonacin. Gavant. March. Rosignol. & aliis magis communiter.

Nota. Difficultas tamen esse potest, si non celebretur in altari privilegiate juxta mentem largientis elemosynam; tunc enim contra justitiam peccasse videtur Sacerdos, qui in non privilegiate celebraverit, ac teneri videtur ad iterum celebrandum in privilegiate.

17 Missarum onera relicta in determinata ecclesia, seu capella, non possunt alio transferri absque Sedis Apostolicæ licentia, ex Sac. Congreg. Concilii in *Hispanens. 30. Septemb. 1580. & in Braxiens. 1. Decemb. 1635.*

18 Immo neque Nuntius Apostolicus potest concedere Indultum, quod missæ celebrandæ in loco à testatore designato, alibi celebrentur; Sacra Congreg. Concilii in *Giennen. 18. Augusti 1603.* Aliis translatio esset nulla, quamvis fieret auctoritate executorum testamentorum, qui talem facultatem expressam non habent; eadem Sacra Congreg. Concilii in *Dertbonen. 4. Jun. 1701.* quia cum sit actus commutationis voluntatis, non potest fieri ab inferiori, nisi ageretur de translatione provisionali facta auctoritate Episcopi ob aliquam rationabilem causam, *v. gr.* si locus determinatus esset impeditus, vel ecclesia esset diruta, nam tunc non commutatur voluntas, sed ex legitima, & justa causa alteratur in re accidentaliter, quod ab Ordinario fieri potest vigore facultatis sibi tradite à Concilio Tridentino.

20 *sess. 32. de reformati.* Missæ ad satisfaciendum elemosynæ alicui ecclesie traditis non sunt celebrandæ per exteros, ubi commode possunt satisfieri per Sacerdotes ejusdem ecclesie; Sacra Congregat. *Ep. 28. Jan. 1626.* & Sacra Congreg. Visitationis Apostolicæ *24. Maji 1712.* teste Ursaya *tom. 3. discip. 13. numer. 5. & 6.* Et Generales Ordinum non possunt sua propria auctoritate celebrari facere in Monasteriis aliarum civitatum, provinciarum, & regnorum etiam extra Italiam, quantitate missarum, pro quibus uni tantum ecclesie fuerant largitæ elemosynæ. Hoc enim tamquam abusum esse tollendum censuit Sacra Congreg. Concilii in *una Regularium 17. Aug. 1647.* apud Pasuceum *part. 2. tit. de missæ sacrificio part. 45. vel 27. juxta impressionem Romanam, vel Venetam.*

Missæ relictae a testatore, ut celebrentur in determinata Ecclesia Regularium ex decisione Sac. Congreg. *16. Novemb. 1657.* sunt celebrandæ ab ipsis Regularibus, nec possunt hæredes pro suo libito pro tali celebratione deputare Sacerdotes seculares, vel alios Regulares, etiam si testator non expresserit, per quos essent celebrandæ; Sacra Congreg. (sunt verba Congreg. relata à Nicolio *lucubration. canon. lib. 3. tit. 31. de Regularibus num. 15.*) "attentis narratis, censuit præfatos hæredes non posse pro suo libito, Oratoribus invitatis, deputare pro prædicta celebratione missarum in eorum ecclesia Sacerdotes seculares, seu alios cujuscumque Ordinis Regulares, sed omnibus præferendis esse eorum Oratores, quatenus ipsi missis satisfacere non recusent, quibuscumque non obstantibus."

Ex post vero contra assertionem Nicolii fuit nuper editum; ut refert Monacell. *part. 1. tit. 10. formul. 19. num. 18.* aliud decretum à Sacra Congreg. Concilii in *Maceraten. 15. Martii 1692.* contra Patres Minores Conventuales Terræ Montis Miloni, fuit decisum, electionem capellani pro celebratione missarum in ecclesia eorumdem Regularium per se testatorem non factam, spectare ad hæredes, non obstante opinione Nicolii, & sic iterum declaravit eadem Congreg. Concilii in *Rom. 1. Dec. 1708.* apud Monacell. *tom. 4. suppl. ad tom. 2. n. 192.*

Et si Regulares nolent consentire, nec commodum, & patientiam præstare Sacerdoti seculari deputato pro tali celebratione missarum, tunc conceditur oneri, translatio ad aliam ecclesiam, prout Sacra Congregat. Episcop. indulsit in *Nullius Castri Durantis 11. April. 1615.* in *Burgo S. Sepulchri 7. Octobr. 1617.* & in *una Venetiarum 24. Septemb. 1639.* Sacra Congregat. Concilii "censuit dum Regulares non consentiant missas à testatore relictas pro seculares in Regularium ecclesia celebrandas ibidem celebrari, posse alibi celebrari de licentia Ordinarii;" novissime tamen Sacra Congreg. Concilii in *Romana oneris missarum 17. Novembr. 1731.* ad 1. dub. An Religiosi Ecclesie S. Francisci ad Ripam præferri debeant in celebratione missarum, vel potius sit in libero arbitrio hæredis deputare quoscumque alios Sacerdotes? Censuit juxta votum Eminentiss. Vicarii missas esse celebrandas à Religiosis S. Francisci. Quod iterum confirmavit die 12. Jan. 1732. & instante adhuc hærede, ac proposito dubio, an sit standum, vel recedendum à decisio in casu &c. die 21. Martii 1732. Sacra Congreg. Concilii respondit: *In decisio, & amplius;* non obstantibus decretis contrariis allatis ab hærede in *Romana 15. Jan. 1636.* & in *Maceraten. 25. Martii 1662.* Et idem censuit ead. Sacra Congreg. Concilii in *Mediolan. celebrationis missar. 12. Maji 1736.* ubi proposito dubio: *An pro celebratione missarum in ecclesia S. Mariae Paradisi debeant eligi Religiosi ejusdem ecclesie, vel potius sit in arbitrio hæredis deputare alios Sacerdotes;* respondit *Affirmative, quoad primam partem, & Negative quoad secundam.* Et hoc non obstante quod Vicarius Generalis in civilibus confirmans interpellationem ab Administratores conservatoribus, vulgo nuncupatis *del Rosario,* declaraverit in sententia auditis partibus edita, eosdem Fratres Sanctæ Mariæ Paradisi Tertii Ordinaris Sancti Francisci "desistere debere à celebranda missa quotidiana disposita in *vejus testamento à q. Magdalena Galimberta ab ea adje in antea, non obstantibus deductis per dictos Patres."* Et pluries jam sic censuerat eadem Sacra Congreg. Concilii & signanter in *Romana elemosynæ missarum 5. Septemb. 1716.* in *Regien. 5. Aug. 1719.* in *Bianitina missarum 10. Novemb. 1729.* Et quidem sic cum omni rationabili, ac iusto fundamento, quia in similibus casibus non dicitur electa ecclesia solum ratione sui, sed potissimum ratione pertinentiæ ad personas, seu Regulares, ita ut potius videatur contemplata personæ, quam locus, & potius favore personarum electus sit locus, quam favore ipsius loci, juxta id quod habetur *Machab. 11. cap. 5. num. 19.* ibi: *Verum non propter locum gentem, sed*

propter gentem locum Deus elegit. Immo ex hac reflexione alia insurgit potissimum conjectura, quod pii testatores relinquento missas celebrandas in ecclesiis Regularium, ultra sacrificii fructum, voluerint etiam regulare indigentæ eorumdem Regularium, ut plurimum Mendicantium, & sic uberius suffragium assequi, obtinendo scilicet non solum fructum sacrificii, sed etiam remunerationem charitatis in pauperes religiosos exercite, ut in specie observant Pasqualig. *de sacrificio. nov. leg. tom. 2. quest. 145. num. 5.* adduct. in expositione causæ in *d. Romana oneris missarum, vers.* At pro Religiosis: apud *Thesaurum Resolutionum Sacra Congreg. Concilii tom. 5.* alique plures allegati ad id per Passerin. *de statu homin. tom. 2. quest. 187. numer. 189.* in fine, & Capon. *discip. 196. num. 11.* Unde ut asserit eruditissimus Pitonius Episcopus Imeriæ, & Benedicti XIII. Auditor. *part. 1. discip. 2. num. 12.* iniquum videtur, quod hæres velit mittere alios Sacerdotes ad celebrandum in aliena ecclesia, illisque dare elemosynam manualement, quando hujus elemosynæ capaces sunt ipsi Fratres (id est, Minores de Observantia, de quibus ibi loquitur) & veniunt præferendi omnibus extraneis non ratione loci, in quo existunt," juxta text. in *Can. Quia Sacerdotes 13. caus. 13. caus. 19. quest. 1. Rot. Rom. in Placentina pretensæ Collegialitatis 20. Junii 1695. §. Præcipue, coram R. P. D. Scoto.*

24 In suis ecclesiis non licet Regularibus admittere Sacerdotes seculares ad missam celebrandam contra prohibitionem Episcopi, Sacra Congreg. Concilii in *Bononiens. 2. Junii 1620.* & in *Limane 29. Jan. 1633.*

25 Et Sacristæ, seu Præfeti ecclesiarum Regularium adstringi possunt ad non permitendam celebrationem Sacerdotum secularium, nisi exhibita Ordinarii licentia. Sacra Congreg. Concilii in *Neapolitan. 17. Augusti 1630.*

26 Presbyteri, qui Capellani non sunt, possunt prohiberi, ne accedant ad celebrandum in ecclesiis Monialium etiam Regularibus subjectarum, vel aliis exemptarum, quia talis accessus pertinet ad custodiam claustræ, super qua Episcopus invigilat, & jurisdictionem indiscriminatim exercet, ut respondit Sacra Congreg. Concilii in *Hieracens. Visitationis 26. Jan. 1692.* in *responsione ad septimum.* Capellanus autem sufficit, quod approbatur à Superiore monasterii, ut in *dicta Hieracensi in responsione ad nonum.*

28 In ecclesiis Monialium non debent Regulares celebrare missas absque licentia Episcopi, & si in illis ex dispositione testatoris onus habent celebrandi, onus transferatur ad eorum ecclesiam, prout laudando provisionem Sacra Congreg. Episcop. & Regul. *rescripsit Patriarchæ Veneto 15. Junii & 8. Aug. 1592.*

29 Missa non est celebranda in ecclesia polluta; cap. *Proposuiti, ac seq. de consecratione Ecclesie.* Hinc Rubricæ Missalis titulo de defectibus in ministerio ipso occurrentibus, sic habent: *Si Sacerdote celebrante, violetur ecclesia ante canonem dimittatur missa; si post canonem, non dimittatur.* Incipit autem canon post dictum *Sanctus* ab illis verbis: *Te igitur clementissime Pater &c.* Celebrans verò in ecclesia polluta, licet peccet graviter, nullam tamen censuram vel irregularitatem incurrit, cum hæc in Jure statutum non reperitur. Missa non est celebranda in loco interdictionis, & ibi celebrans fit irregularis; cap. *Postulatis §. Quævisistis, de sentent. excommunic. in 6. cap. Is qui §. Is verò de Clerico excommunicato vivit, nec communicatus defunctus; cap. Sacris, de Sepulchris.* Poterit tamen ibi celebrari, si inde extrahantur cadavera, & ecclesia consecratur, vel benedicatur; de consecratione, cap. *Ecclesia, in qua dicit. 27. (Verb. Sepultura.)*

35 Missa in ecclesiis Regularium, istis renuentibus, celebrari non possunt à capitulo; Sacra Congreg. Concilii in *nullius Castellana 29. Augusti 1722. & 30. Ja-*

nuarii 1723. apud Ursayam in *Miscellan. Sacro, & profano lit. M. num. 231.*

Missæ celebrandæ ex elemosynis à Confraternitate collectis, debent in ecclesia ejusdem Confraternitatis, non autem in parochiali, celebrari; Sacra Congr. Concilii in *Bonon. 15. Maji 1728. ad 2. dub.*

Missæ celebrandæ sunt in ecclesiis per testatorem designatis, sub penis arbitrio Ordinarii. Sacra Congreg. Concilii in *Bergomen. 10. Julii 1728. ad 2. dub.*

Si autem à testatore relicta fuerint missæ absque specificatione ecclesie, in sepulchrali ecclesia celebrari debent. Abbas *const. 99. per tot. lib. 2. Pasqualig. de sacrificio. novæ leg. quest. 1000. sub num. 7. & seq. Rodriguez quest. mor. tom. 4. cap. 15. verb. Missa sub num. 3.* Idque obtinuit, tum quia illa ecclesia supra ceteras, utpote magis correlativa ad animam defuncti, prædicta censetur. Ventrigl. in *prax. quest. 2. annotat. 27. §. 1. sub num. 34. Tiraquell. de privileg. pios caus. quest. 17. sub num. 16. Mantica de commut. ult. volunt. lib. 8. tit. 9. sub num. 6.* Tum etiam summæ æquitatis suadet ratio, ut illa ecclesia, quæ sustinet servitutem sepulchri, exinde celebrationis missarum sentiat commodum, ut pluribus relatis Rota in *Romana celebrationis missarum coram Calcagnino 15. Junii 1732.* apud Scarfontanum ad *Cecoperium p. 3. in fine decis. 22. sub num. 4. & 5. & ad num. 30. ad 32.* Et ad hoc facit aperte constitutio novissime edita à Benedicto XIV. *incip. Quanta cura:* per extensum allata supra *art. 1. num. 16.*

Missarum celebrationem debent Sacerdotes in libro in sacristia asservato scribere; Sacra Congreg. Concilii in *Maceraten. 14. Maji 1729. ad 2. dub.*

Missæ in ea ecclesia & loco celebrari debent, in quibus voluerunt ii, qui elemosynas erogarunt; Benedicti XIV. *cit. const. 22. §. 2.* ubi dicit, quod in illa potius ecclesia missas esse celebrandas quisque vult, ad quam religionis & pietatis stimulus ductus elemosynas confert. Aut in qua quispiam fortasse tumulatus edit, quàm in alia ecclesia sibi prorsus ignota.

Missæ extra ecclesias celebrari nequit extra casum necessitatis. Item *constit. 89. incipient. Inter omnigenas §. 22.*

Missæ celebrari permittitur cum opportuno cautelis super trireribus Pontificis S. Joannis Hierosolymitani. Idem *constit. 41. incip. Exponi:* Vide *verb. Hierosolymitani Militis.*

Item super trireribus Pontificis. Idem *const. 24. incip. Exponi:*

Quamvis à Sacra Congregatione sæpius decisum fuit, in oratorii publicis sibi intra fines parochiæ juris non esse Parochi prohibere, ne missæ celebrentur ante missam parochialem, si tamen Episcopus in Synodo id prohibeat, ne populus retrahatur à missa parochiali, & concione, constitutio illa valet, & Episcopo parendum est. *De synodo diocesana lib. 7. cap. 70. §. 7.*

In Oratorii privatis, in quibus pro infirmo conceditur unica missæ celebratio, die Natalis Domini fas est tres ab eodem Sacerdote celebrari, ut ex decretis S. Congregationis, *ibid. lib. 3. cap. 4. §. 8.*

Episcopi quamquam non habeant amplius facultatem concedendi licentiam, ut in Oratorii privatis celebretur, adhuc tamen possunt in suis domibus privatum oratorium habere, & permittere aliis Sacerdotibus, ut in eo celebrent; ut ex decretis Sacra Congreg. *ibid. cap. 6. §. 2.*

Hæc etiam celebratio præstari rite ibidem potest etiam absente Episcopo, atque ibi audientes missam quicumque fideles præcepto ecclesiastico satisfaciunt. Denique quod hic dicitur de Episcopis, valet etiam pro Cardinalibus non Episcopis. Animadvertendum est tamen, valere hæc pro oratorii Episcopi in suis domibus, in quibus certus fixusque locus est assignatus. *Ibid. §. 6.*

Si missa omnino celebranda sit, nec possit in templis, vel etiam in Oratorii privatis, licet illam celebrare in loco non indecenti, quicumque tandem ille sit,

sit, ut planum fit exemplo Capellanorum in castris, eorum etiam, qui per infidelium regiones iter faciunt, & etiam in litore maris respectu navigantium. *Ibid.* §. 7.

49 Ut celebretur missa in mari peculiare privilegium requiritur, nec sufficit clausula generalis, qua facultas fit celebrandi in loco honesto & tuto. Non conceditur autem, nisi cum conditione ut tutum sit navigium, longe absit a litore, tranquillum sit mare, ac tandem assistat celebranti alter, vel Sacerdos, vel Diaconus. *Ibidem.*

50 In templo polluto celebrans Sacerdos, quamvis peccet graviter, ut ex cap. Is qui, de sentent. excommunic. in 6. nullam tamen penam incurrit, cum nulla sit in jure expressa, quin nec desunt, qui credant eum minime peccare, si adsit Episcopi consensus. Vicissim autem irregularitatem Summo Pontifici reservatam incurrit, qui in loco interdicto celebrat, ut ex eod. cap. Is qui, *ibid.* lib. 3. c. 7. §. 4.

51 Plures hic quaestiones expendendae sunt de Capellano, qui celebrare hand valet in loco a testatore designato; quaeritur primo, an celebrare alibi teneatur? Teneri sentiunt Hurtad. p. 1. resol. moral. tract. 2. cap. 4. resol. 11. num. 105. & seq. Monet. de commun. ultim. volunt. cap. 10. quest. 5. num. 242. At alii ita distinguunt quod videlicet si testator voluit applicationem, teneatur alibi celebrare, si autem cultum ejus altaris, ut commodum populi voluit, nequaquam celebrare alibi teneatur: Barbo. de offic. & potest. Episcop. p. 1. alleg. 24. num. 35. Cardinalis Lugo disp. 21. de Eucharistia scilicet 18. versicul. Si tandem.

53 Standum & ego censeo huic distinctioni, dummodo tamen clare constet, quod cum testator voluit cultum altaris, commodumve populi, voluit applicationem; idque quia potest testator velle simul cultum altaris, vel commodum populi, & applicationem; Pasqualig. de sacrific. missae tom. 2. quest. 1147. num. 4. qui una docet quando clare constare dici possit voluisse testatorem applicationem.

54 Secundo quaeritur, an obligatio celebrandi missam quotidianam in ecclesia Regularium, sequatur ipsos, si se transferant ad aliam ecclesiam? Sequi tenent, & quidem etiam si fuisset expressa ecclesia, cum nomine proprio, & absque expressione pertinentiae ad Regularibus, immo etiam verbis personalitatem denotantibus, Marchin. de sacram. Ordin. tract. 3. p. 2. cap. 24. num. 3. Pasqualig. de sacrific. missae tom. 2. q. 1144. n. 1. & plur. seq. ubi quod dictum est de ecclesia Regularium, locum habet in quovis alio Collegio, seu communitate, cui idem onus sit injunctum.

55 Tertio de Capellaniis erectis in ecclesia Regularium, quaeritur, an transferantur ad aliam ecclesiam, quando Regulares mutant ecclesiam? Videndum, an capellania sit secularis, necne? Si sit secularis, rursus videndum, utrum ecclesia in qua est erecta capellania, sit erecta absque ullo respectu ad Regulares, an cum respectu ad ipsos. Priori autem casu non transferuntur, posteriori vero casu transferuntur. Si autem capellania non sit secularis distincte transferuntur; Pasqualig. de sacrific. missae tom. 2. q. 1146. per tot.

56 Quarto quaeritur, an disponente testatore, quod missa celebretur in altari devotae alicujus imaginis, possit in alia ecclesia celebrari, si ille, quibus est commissa celebratio, ad aliam ecclesiam se transferat?

57 Sunt qui autumant, quod si transferatur imago ad novam ecclesiam, transferatur & celebratio missarum; si autem non transferatur imago, nec transferatur missarum celebratio; Vide Hurtad. tom. 1. resol. moral. tractat. 2. c. 2. resol. 9. n. 100.

58 Hanc opinionem amplectendam sustinet Pasqualig. de sacrific. missae tom. 2. quest. 1145. si testator primum disposuit, quod missa celebretur in altari, in quo speciali cultu imago aliqua colitur, & deinde onus celebrandi imponit Regularibus, aliisque, ad quos pertinet ecclesia; non item si primo contemplant in servientes ecclesiae, ita ut in eorum personam sit directum legatum missarum, & destinatio loci sit ad-

ta in consequentiam ad celebrationem etiam ex devotione disponentis erga aliquam imaginem.

De quaestione demum, quam tractat Auctor. ad numer. 21. ad plurim. seq. videlicet, an missae celebrandae in ecclesia Regularium, debeant ab ipsis celebrari, exclusis Sacerdotibus ab haerede deputandis, aliquid etiam dicendum. Male autem Auctor absolute sentit celebrari eas debere a Regularibus. Distinctio enim in hac materia est, quod aut legatum celebrationis missarum directum est in ecclesiam, ut si ecclesia ipsi relicta sit aliqua summa pro missarum celebratione, & nullo in hoc casu haeres pollet arbitrio deputandi Sacerdotes pro celebratione missarum. Aut vero legatum celebrationis missarum directum est in haereditatem ut puta si haerediti injunctum sit, ut missa in ecclesia illa celebrari faciat, & in hoc disparato casu in ipsius haereditis libertate est deputare Sacerdotes, pro missarum celebratione, ut distinguit Cardinal. de Luc. de legat. disc. 25. fere per tot. & hanc distinctionem sequuta fuit Sacra Congregatio Concilii in Taurinens. celebrationis missae quotidianae 20. Maji 1752. ad primum dubium. §.

↑ Additor hic sub num. 60. dicit: male autem Auctor absolute sentit, celebrari eas debere a Regularibus, & asserit, receptam esse distinctionem, quod aut legatum celebrationis directum est in ecclesiam, ut si ecclesia relicta sit aliqua summa pro missarum celebratione, & tunc haeres non potest deputare Sacerdotes; aut vero legatum celebrationis directum est in haereditatem, ut puta, si haerediti injunctum sit, ut missa in ecclesia illa celebrari faciat, & in hoc casu est liberum haerediti deputare Sacerdotes sibi benevisos. Ast cum bona venia D. Additoris non videtur sic recepta asserta distinctio, ut clare patet ex contrariis decretis Sacrae Congreg. Concilii allatis a me loc. cit. num. 23. & signanter in allata Romana oneris missarum, 17. Novembr. 1731. ubi quamvis legatum celebrationis missarum directum esset in haereditatem, hoc non obstante, Sacra Congreg. juxta votum Eminentiss. Vicarii censuit, missae esse celebrandas a Religiosis S. Francisci. Quod iterum confirmavit die 12. Januarii 1732. & instante adhuc haereditate, ac proposito dubio: An sit standum, vel recedendum a decisio in casu Sc. die 22. Martii 1732. eadem Sacra Congreg. Concil. respondit, in decisio, & amplius, non obstantibus decretis contrariis allatis ab haerede in Romana 11. Januarii 1639. & in Maceratae 15. Martii 1692. Quae particula, & amplius denotat, quod omnes Eminentiss. Cardinales fuerunt in decisione concordēs, & quod, quum materia, seu causa de se clare pateat, non sit amplius proponenda, ut explicat, & declarat Cardinalis Lambertinus postea Benedictus XIV. vol. 3. notifie. 14. pag. 163. editionis Bononiensis. Ac pariter legatum erat directum in haereditatem in allata Mediol. celebrat. missar. 12. Maji 1736. & tamen eadem Sacra Congreg. Concil. respondit, pro celebratione missarum non esse in arbitrio haereditis deputare alios Sacerdotes, sed esse eligendos Religiosis ejusdem ecclesiae. Et hoc non obstante, quod Vicarius Generalis in civilibus confirmans interpellationem administratorum conservatorum, vulgo nuncupati del Rotario, declaravit in sententia, auditis partibus, edita, Fratres S. Mariae Paradisi tertii Ordinis S. Francisci desistere debere a celebratione missae; & sic plures jam censuerat eadem Sacra Congreg. Concil. & signanter in Romana elemosyna missarum 5. Septembris 1718. in Regien. 1. Augusti 1719. in Bituntina missarum 19. Novembris 1729. & saepe alibi. Nec tamen evidens est, quod Sacra Congreg. Concil. secuta fuerit absolute assertam distinctionem a D. Additore in Taurinens. celebrationis missae quotidianae 20. Maji 1752. jam allata a me in supplement. secunda editionis Venetae, pag. 40. ubi Sacra Congreg. Concilii respondit quidem ad primum, negative quoad primum partem, affirmative quoad secundam, sed cum addito: Et ad mentem, & mens est, quod praesentantur Oratores dominicani in casu, de quo agitur, quam-

quamvis ipsi Patres Dominicani sua jura non produxissent, ut refert Eminentiss. Furius, tunc Secretarius dicte Congregationis, in expositione dicte causae: Ibi a Patribus Dominicana familia nihil habuimus. Unde in hoc rerum statu iudicium aequi rerum aestimatores, quis male senserit, an D. Additor, vel ego Lucius Auctor sub dict. num. 23. tot solida fundamenta pro mea conclusione adducens. Equis non videat, si esset recepta a Sacra Congreg. illa asserta a D. Additore distinctio, quod nulla amplius similes causae proponerentur? Regulares enim illi, in quos esset directum legatum relicta eis aliqua summa pro celebratione missarum, ipsas possent sine ulla contradictione libere in sua ecclesia celebrare. Alii vero in quos non esset directum legatum, sed potius directum esset in haereditatem, nulla eis relicta summa pro missarum celebratione, jam nulla ratione possent pretendere earum celebrationem: sicque andequaque ex utroque capite cessaret motivum proponendi in Sacra Congreg. similes causas; tamen in dies passim proponuntur, ut videre est in Thesauri Resolutione dicte Sacrae Congreg. Concil.

ARTIUCULUS V.

Missa quoad tempus, potest, vel non potest celebrari.

SUMMARIUM.

- 1 Tempus ordinarium missam celebrandi in terris infidelium quando celebranda est, an indulta seu privilegia hac super re debeant attendi: cui sit licitum celebrare quotidie: utrum feri conveniat, ad num. 9.
- 2 Dies Nativitatis excipitur ex unica celebratione: qui bis celebrat, fit irregularis: alii dies referuntur in quibus tres celebrantur missae: an praeter in illo tres celebrande, ad n. 15.
- 3 Qualis debet celebrari, si una tantum dicatur: in ipsa nocte Nativitatis una celebrabitur, & successive aliae due celebrari nequeunt: nec communionem fidelibus probere: casus necessitatis excipiuntur, ad num. 23.
- 4 In casibus relatis, si intelligit Sacerdos iterandum sacrificium, obtinendam ab ablutionis sumptione: ad celebrandas plures missas non sunt casus qui emarantur sufficienter, ad n. 28.
- 5 Feria V. nequit celebrari ubi non asseratur SS. Sacramentum: Regulares celebrant eodem tempore quo Parochi: pulsant campanas antequam majoris ecclesiae pulsentur: & prius celebrare poterunt: super his quae Episcopis facultas, ad n. 34.
- 6 Quando, aut non sit dilatio peccaminosa in celebratione: anticipatio, quos effectus producat: expressum a testatore circa celebrationem observandum, ad num. 42.
- 7 In vita est potius celebrandum sacrificium quod post mortem: ista sunt satisfactoria, propitiatoria, meritatoria, & impetratoria, ad n. 45.
- 8 Plura edicuntur circa primam missam Nativitatis: inseruntur supplem. Auctoris, & additiones ex aliena manu, ad n. 79.

TEMPUS ordinarium celebrandi missam incipit ab Aurora, & terminatur in meridie, ut patet ex Rubricis Missalis de defectibus in ministerio ipso occurrentibus, ubi dicitur, quod tempus debitum celebrandi sit ab aurora usque ad meridiem, communiter & ex cap. Necessitate est, & cap. Noctis sancta, & de consec. dist. 1. Nec potest amplius celebrari tempore vespertino, revocantur enim omnia privilegia a S. Pio V. const. 4. Incip. Sanctissimus: Nec post horam nonam, ex Innoc. IV. constituit, 14. incip. Sub Catholica: Toleratur tamen anticipatio tertiae partis, sicut & prorogatio tertiae horae partis post meridiem, ut ex edicto Benedicti XIII. 4. Instit. eccles. 12. §. 4. In terris vero infidelium cele-

brari potest una hora ante auroram, & una hora post meridiem, seu nonam, ex Paulo V. const. 40. incip. Ex omnibus §. 6. Ubi non est aurora physice pro licita missarum celebratione, attendatur ea moraliter, & politice, quando scilicet terminari solet quiet, incipit labor, juxta probatam regionum consuetudinem, ex decreto Sacrae Congr. Rit. 18. Sept. 1634.

Regulares circa hujusmodi anticipationem, & positionem multa obtinuerunt Apostolica Indulta, & privilegia. Alexander VI. concessit Patribus Congregationis Vallisolei: ut possint celebrare duobus horis post mediam noctem per Breve, quod incipit Sane merita: S. Pius V. concessit Regularibus Societatis Jesu, ut referuntur in Compendio suorum privilegiorum verb. Missa §. 3. quod possint celebrare per horam ante auroram, & infra horam post meridiem causa itineris, vel alterius legitimi impedimenti. Martinus V. concessit Congreg. Vallisolei. Innoc. VIII. Augustinianis, Leo X. Minoribus, & Gregor. XIII. Cassinensibus, ut statim post mediam noctem possint celebrare, & etiam post meridiem, quando fratres debent ambulare, seu quando de via veniant, & non possunt ante meridiem applicare ad locum, ubi commode possunt missam celebrare. Sic referuntur Casar. verb. Missa 2. Suarez tom. 3. in tertiam part. disp. 8. sect. 4. Baum in theol. moral. tractat. 10. de Sacrament. quest. 12. Rosignol. de Eucharistia q. 8. art. 16. n. 12. & alii.

Attamen jus habet Episcopus vetandi etiam sub penis canonicis, ne Regulares ultra consuetas horas celebrent, ut ex decretis Sacrae Congreg. firmatur Instit. eccles. 68. §. 12.

Attendenda est hic sequens epistola de mandato Sanctissimi transmissa Eminentissimo, & Reverendissimo Cardinali Prospero Lambertini, tunc Archiepiscopo Bononiensi, & postea Summo Pontifici, & ab ipso relata in suis semper commendabilibus Notificationibus, volumine 4. Notification. 1. ibi.

Eminentissime, & Reverendissime Domine Obsequentissimo.

Com ad aures Sanctissimi Domini Nostri devenissent nonnullos forte per annos, antequam Eminentia vestra istius Bononiensis Ecclesiae regimini praeficeretur, paulatim ea in civitate irrepisisset abusus, ut occasione, qua sacra quaedam imago Delipara Virginis a S. Luca, ut praefertur, depicta, ab ecclesia Sancti Mathiae Religiosorum Ordinis S. Dominicani ad alias plures Monialium Ecclesias die Dominica ante Ascensionem servato processionalis ritu, transferuntur, multas per horas ante auroram, priusquam nempe eadem sacra Imago inde amoveatur, missa lecta eandem ipsa celebretur, deindeque eadem die, pluribus jam a meridie transactis horis, nimirum postquam didicta sacra Imago ad ipsam Sancti Mathiae Ecclesiam relata est, alia ibidem missa solemniter canatur; Sanctissimus Pater, qui non sine gravi animi sui offensione, Ecclesiae praecipuum, ejusque Rubricas de tempore celebrandi missas salubriter constitutas tanta horarum perturbatione violari accepit, has ad Eminentiam vestram jussit literas dari, quibus significetur, Sanctitatis suae mentem esse, ut enuntiat abusus penitus eliminetur, utpote in hunc finem Eminentia vestra nedum ea, qua pollet ordinaria auctoritate juxta praescriptum Sacri Tridentini Concilii monentis in decreto de observ. & exit. in celebrat. miss. 10. necorum Ordinarios, ut edicto penes propositis caveant, ne Sacerdotes alii, quam debitis horis celebrent, verum etiam facultate sibi ab eadem Sanctitate sua quomulgari opus sit, specialiter delegata, mandet promulgari edictum quo sub pena suspensionis a divinis ipso facto incurrenda, aliisque etiam gravioribus arbitrio Eminentiae vestrae decernendis, districte prohibeatur omnibus, & singulis Sacerdotibus, tam secularibus, quam Regularibus, & praesentim fratibus Ordinis Praedicatorum, ne quisquam eorum in praefata Ecclesia Sancti Mathiae missam ullam, sive lec-